

ศิลปกรรมอิสลาม

- ศาสนาอิสลามถือกำเนิดขึ้นมาในทวีปเอเชีย บริเวณคาบสมุทรอาหรับ ซึ่งเดิมเป็นที่อยู่ของพวกอาหรับเร่ร่อน เรียกว่าพวก เบดูอิน (Bedouins) ซึ่งมีวิถีชีวิตเร่ร่อนไปตามทะเลทรายหาบ่อน้ำ (Oasis) และทุ่งหญ้าเพื่อเลี้ยงสัตว์ และอีกพวกหนึ่งตั้งถิ่นฐานในเมือง มีอาชีพค้าขาย โดยเฉพาะที่เมืองเมกกะ
- ชาวอาหรับอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แห้งแล้งของทะเลทราย ทำให้รักอิสรภาพ ชอบเร่ร่อน ชอบการสู้รบ ส่วนความเชื่อจะนับถือเทพเจ้า เช่น ต้นไม้ น้ำพุ และหิน

- ศาสดา มูฮัมหมัด กำเนิด ค.ศ.517 ไม่เคยเรียน แต่เทพยดา ยิบราเอล (Gabriel) ได้นำสาส์นจากพระเจ้า (Allah) มาบอกจนเกิดการรวบรวมขึ้นเป็นคัมภีร์ของศาสนา คือ อัลกุรอาน (Al-Quran) หรือ (Koran) นำออกสั่งสอนประชาชนเรื่อยมา โดยเริ่มต้นสำเร็จที่เมือง เมดีนา (Medina) แล้วเผยแพร่ศาสนาไปยังเมืองเมกกะ โดยใช้ วิหารกะบะ (Kabah) เป็นวิหารสำคัญทางศาสนา หลังจากนั้นจึงขยายไปทั่วคาบสมุทรอาหรับ และขยายอาณาจักรต่างๆที่เคยมีอารยธรรมสูงมาก่อน

- ค.ศ.622 เริ่มศักราช เมื่อศาสดามูฮัมหมัดได้รับเชิญจากชาวเมืองยatrib ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นเมดินา ให้ไปอยู่ที่เมืองนี้ และเริ่มเผยแพร่นำสอนไปยังเมืองเมกกะและให้กำหนดให้อาวิหารกาบะ(Kabah)เป็นวิหารสำคัญของศาสนา
- ค.ศ.636 ชนัทหารโรมัน (ไบแซนไทน์) ในซีเรีย และปาเลสไตน์
- ค.ศ.641 ยึดเมโสโปเตเมีย
- ค.ศ.642 ยึดอียิปต์
- ค.ศ.651 ยึดเปอร์เซีย (อิหร่าน)
- ค.ศ.717 ยึดลุ่มน้ำสินธุ อินเดีย
- ค.ศ.711 — 712 ยึดสเปน
- ค.ศ.750 ขยายอาณาเขตไปถึงมหาสมุทรแอตแลนติกในแอฟริกาเหนือ และบริเวณดินแดนชายแดนด้านตะวันตกของจีน

- การขยายตัวของอิสลาม เป็นการนำเอาอารยธรรมเก่ามารวมอยู่ในที่เดียวกัน ภาษาเดียวกัน วัฒนธรรมเดียวกัน ได้แก่ อียิปต์ เปอร์เซีย กรีก อินเดีย จีน เป็นต้น ซึ่งทำให้จักรวรรดิอิสลาม ครอบคลุมเส้นทาง การค้าตั้งแต่สเปน ถึงอินเดีย จีน
- เมืองสำคัญของจักรวรรดิจึงกลายเป็นศูนย์กลางการค้าด้วย เช่น ดามัสกัส แบกแดด อเล็กซานเดรีย เป็นต้น

ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม

- บัญญัติศาสนา (เฉพาะคัมภีร์) ห้ามทำการจำลองสิ่งมีชีวิต เช่น คน และสัตว์ ศิลปกรรมอิสลามจึงมีลักษณะเฉพาะคือ นิยมเขียนลวดลายเครือวัลย์ (Arabesque) ประกอบด้วยดอกไม้ ใบไม้ กิ่งก้าน ประดับด้วยตัวหนังสือ ลวดลายเรขาคณิต (Colligraphy) เช่น ลีเหลี่ยม ตามเหลี่ยม รูปกลม โดยเฉพาะอักษรอาหรับ

ศาสนสถาน

Mosque, Musjid หรือ Jami (จามิ)

รูปแบบสถาปัตยกรรมโรมันที่ส่งอิทธิพลต่อ
สถาปัตยกรรมอิสลาม

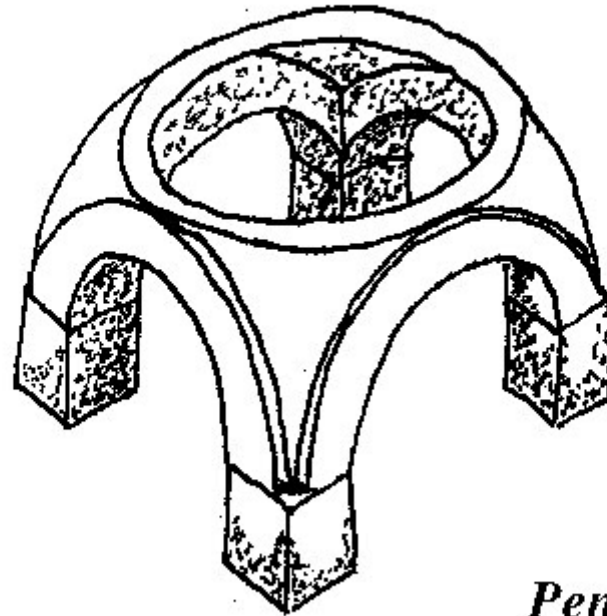
Round Arch

Pointed Arch

Pendentive (ไบเซนโทน์)

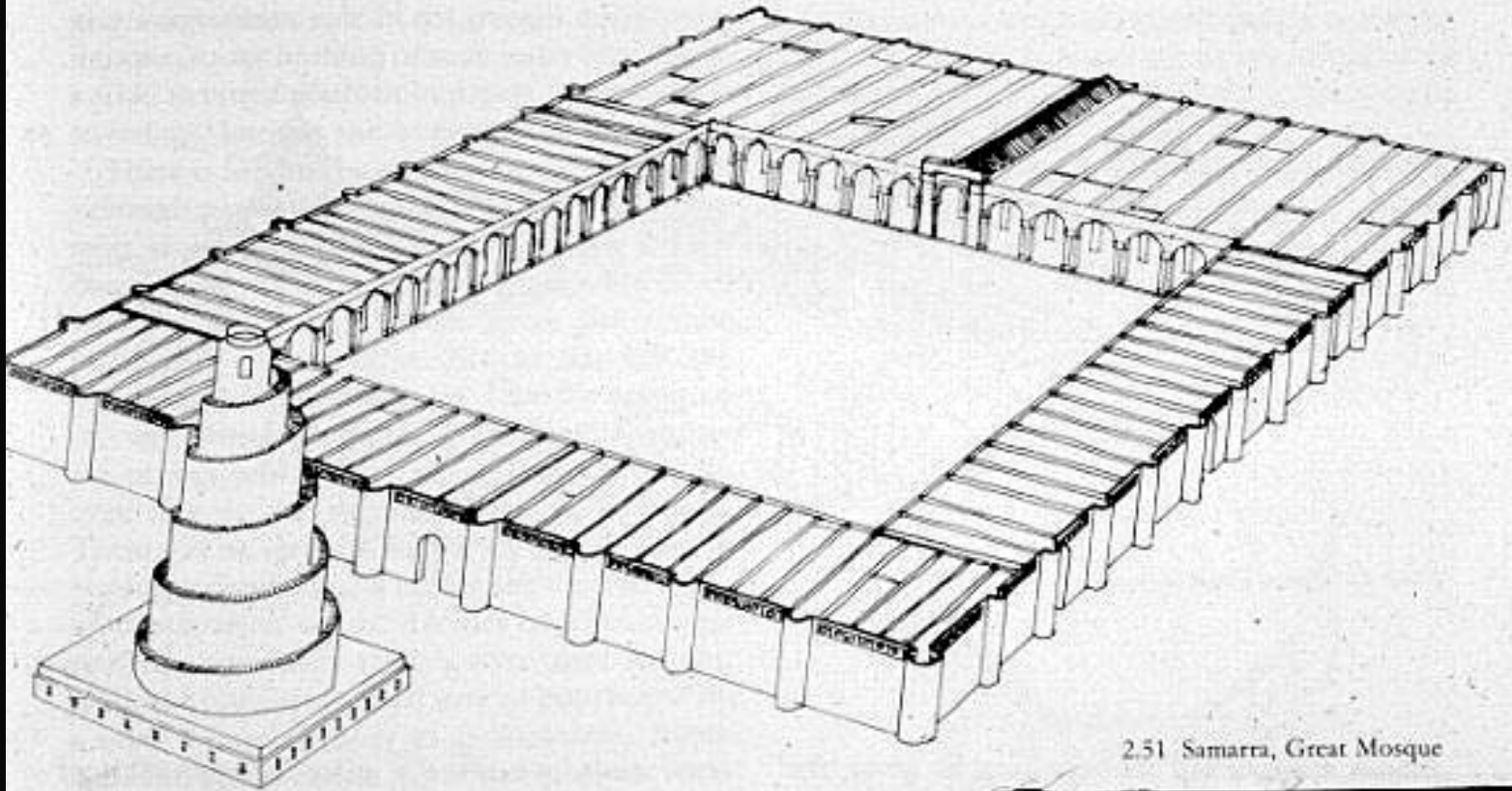

Pendentive

Pendentive
(อิทธิพลไบแซนไทน์)

THE MOSQUE

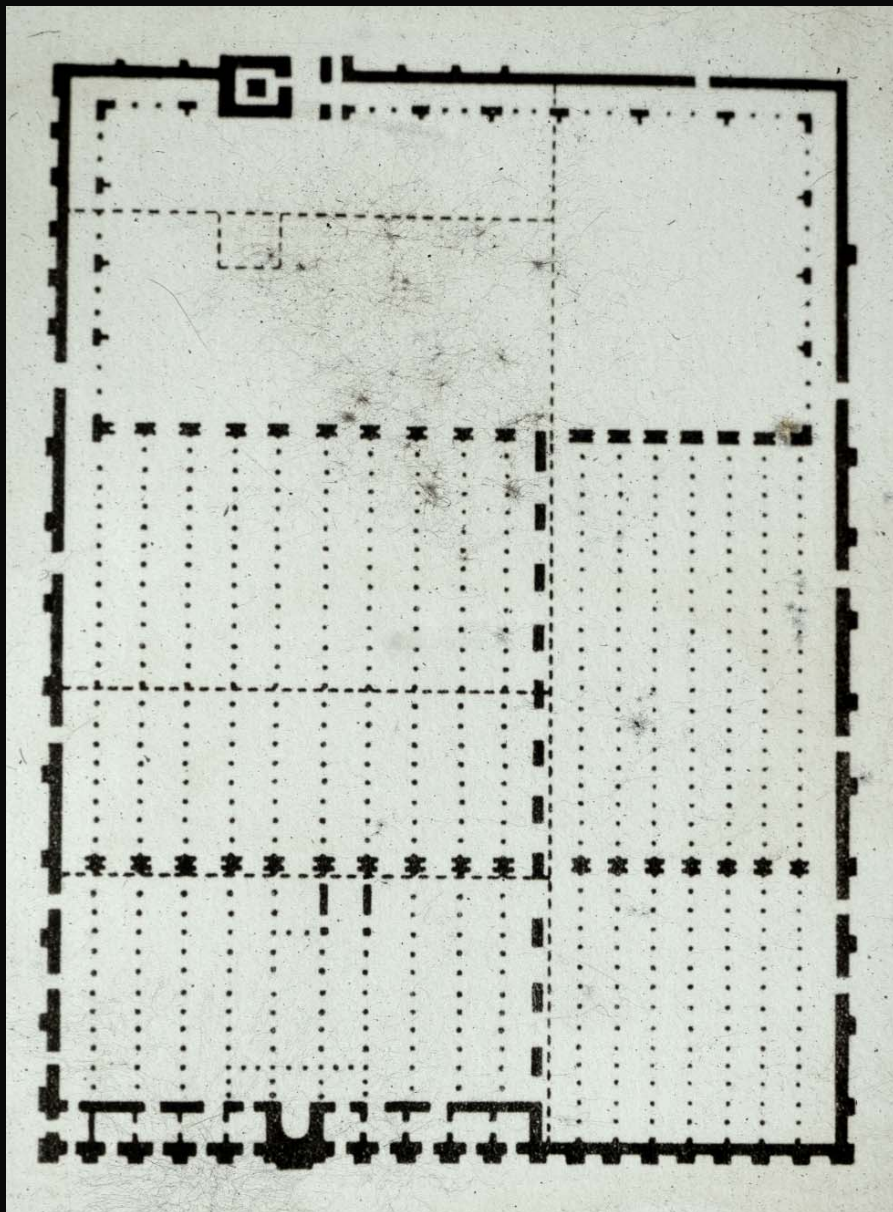
2.51 Samarra, Great Mosque

แปลนสุเหร่า มุตาวาคคิล (Mutawakkil) อิรัก ค.ศ. 848 - 852

ลักษณะบาซิลิกาโรมัน

แปลนสุเหร่า

Mutawakkil

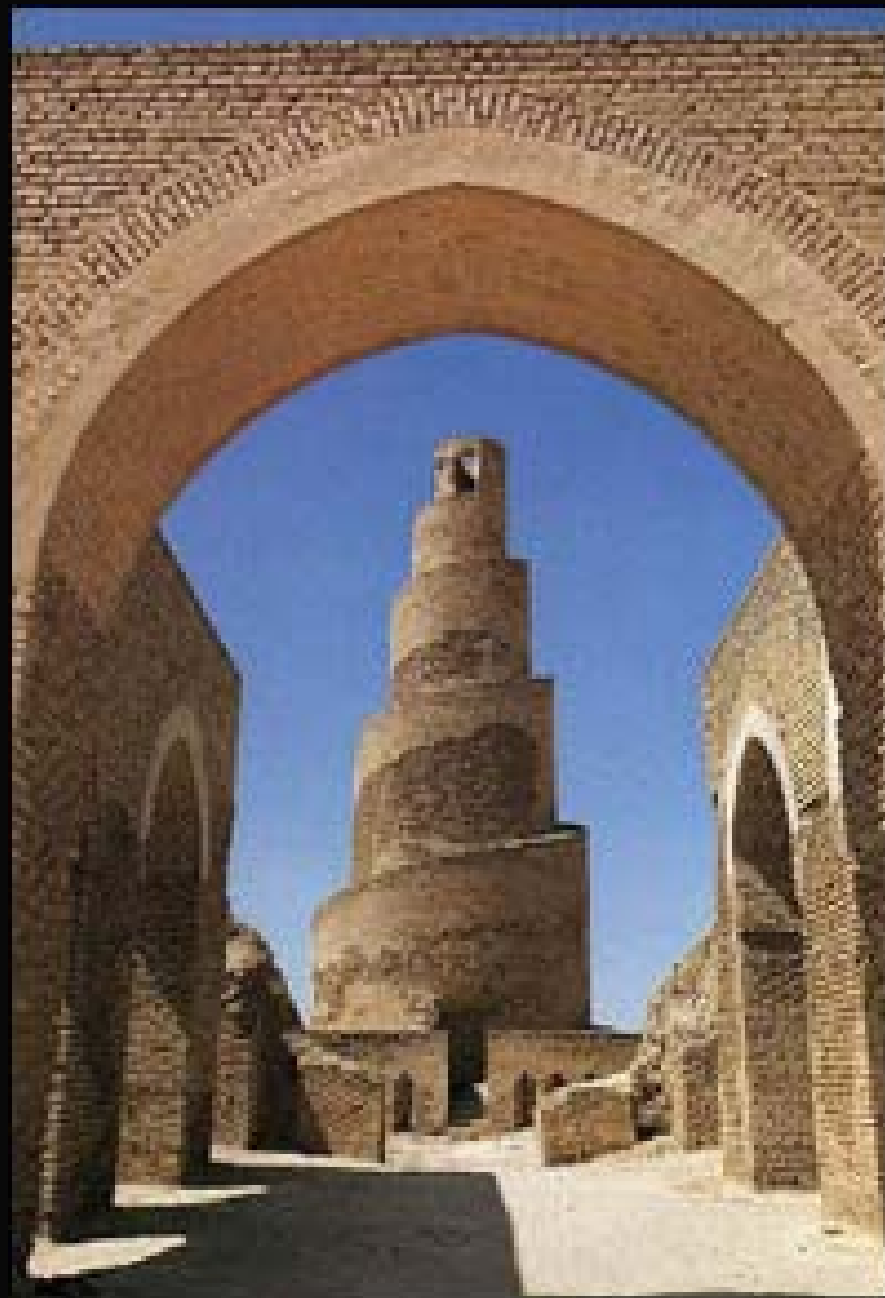
สุเหร่า มุตาวาคคิล (Mutawakkil) เป็นอาคารที่เก่าแก่ ที่เมืองสามาร์รา

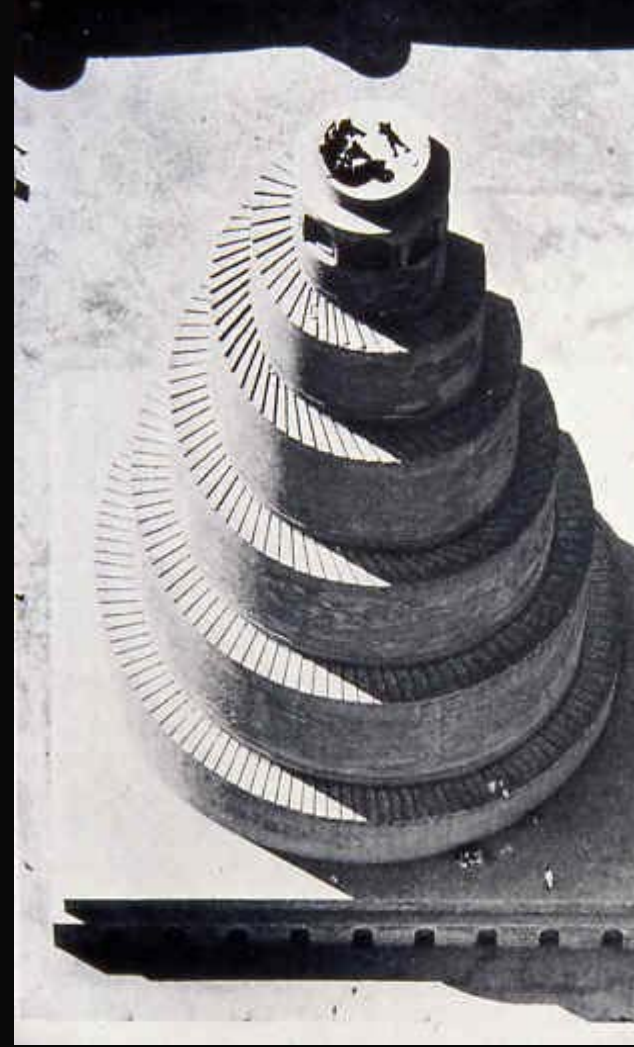
อิรัก ค.ศ. 848 - 852

สุเหร่า มุตาวาคคิล (Mutawakkil)

เมืองسامาร์รา , อิรัก

ค.ศ. 836 - 852

หอคอย Mutawakkil

ใช้ส่งกระจายเสียง(อาซาน)ให้สัญญาณ

การละหมาด

มัสยิดอัล-ฮารอม และวิหารกาบา(วิหารสี่เหลี่ยม) เมืองเมกกะ
ที่มุมด้านหนึ่งเป็นที่ตั้งหินดำศักดิ์สิทธิ์ ด้านนอกคลุมด้วยม่านดำ

องค์ประกอบศาสนสถาน

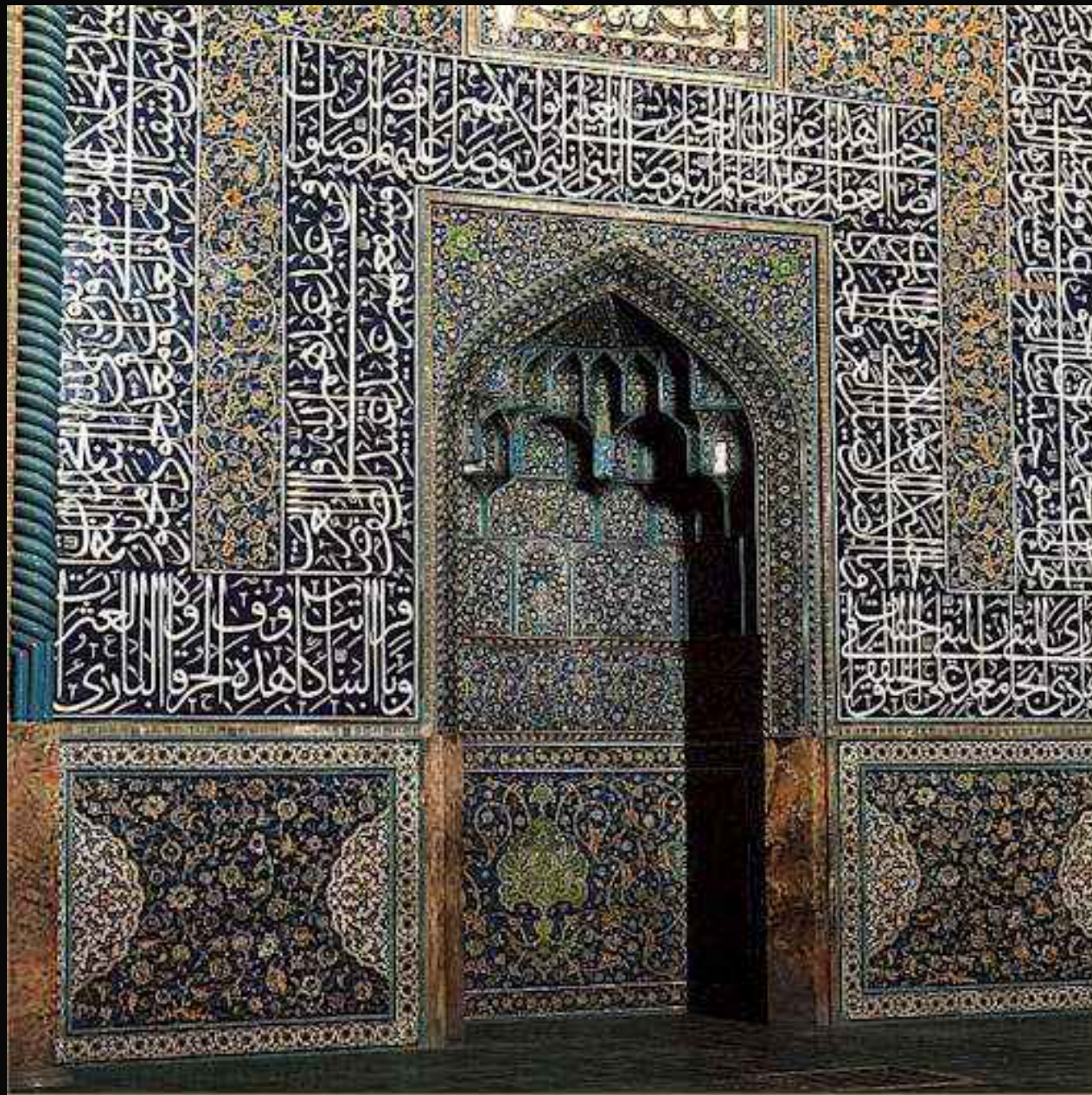
■ เรียกว่ามัสยิด(Musjid หรือ Mosque) หรือจามี(Jami)

ประกอบไปด้วย

- ห้องมิหรับ (Mirab)
- อีวาน (Iwan)
- โดม (Dome)
- มินาเรต (Minaret)

Mirab

คือ ชุ่มหรือช่องเว้า
มักจะอยู่ส่วนท้ายอาคาร
เป็นจุดรวมสายตาของผู้
ประกอบพิธี

Mirab

ตุรกี

อิวาน (Iwan) คือ กรอบซุ้มประตู
ลักษณะโค้ง เว้า อิสฟาฮาน อิหร่าน

Figure 1. The four Iwan Mosque, Masjid-I-Jami, Isfahan (Iran)

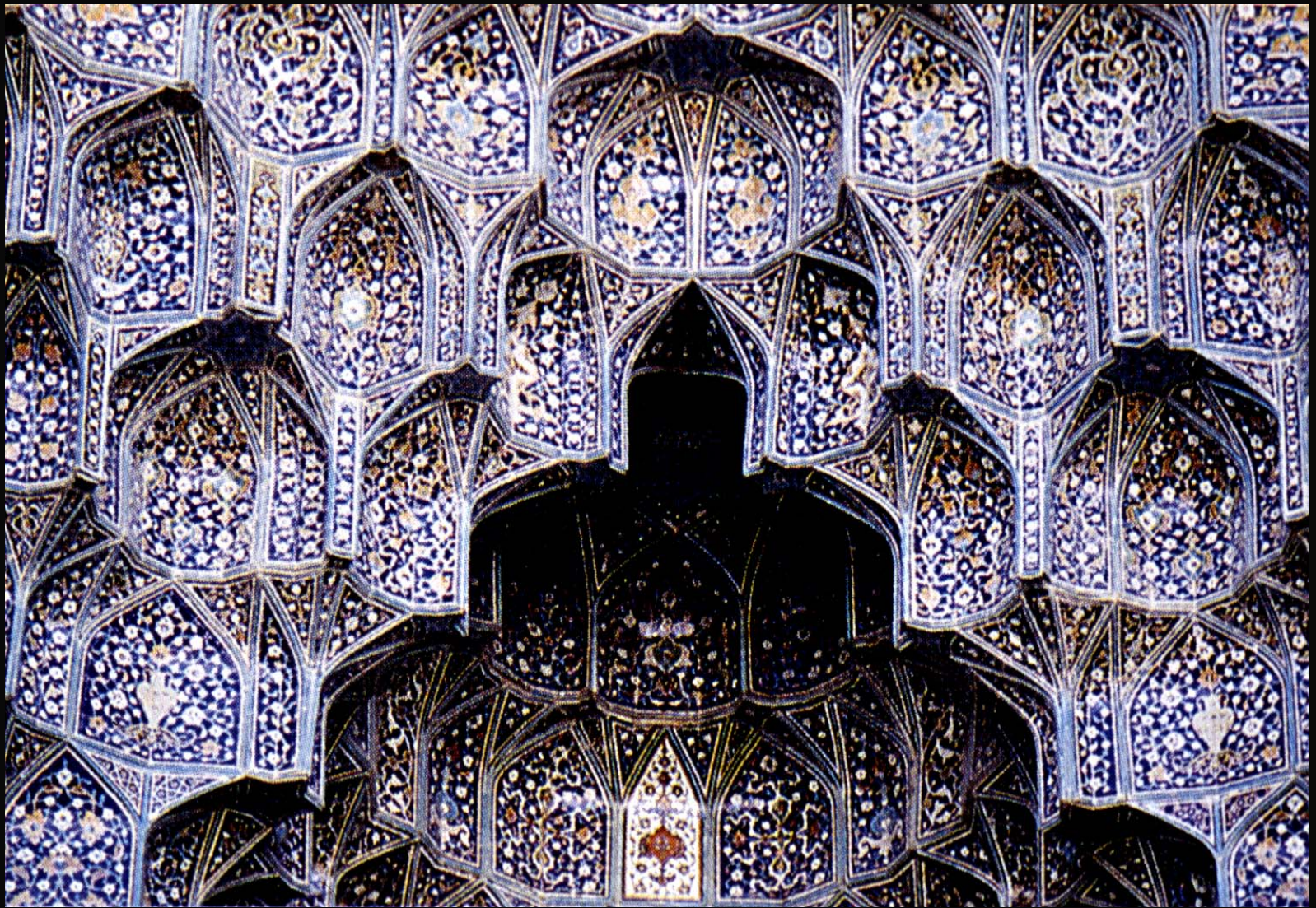
อิวาน (Iwan) คือ กรอบซุ้มประตู
ที่อิสฟาฮาน อิหร่าน

Dome

ส่วนของหลังคาครึ่งวงกลม รูปทรงต่างๆ เช่น ทรงหัวหอม
ทรงกลีบบมะเฟืองหรือลูกฟูก

Honey Cell , มัสญิด ซัยค์ ลุฎฟูถลอฮ อิศฟาฮาน , อิหร่าน

Minaret

หอกระจายเสียง ภายในมัสยิด
เวียนขึ้นไปถึงห้องส่งได้

กูตูป มินาร์ (Qutub Minar)

เดลี อินเดีย ค.ศ. 1200

กูตูบ มินาร์ (Qutub
Minar)

เดลลี อินเดีย ค.ศ.

1200

ตัวอย่างสุหระาที่สำคัญของโลก

มัสยิดสุลต่านอาห์เมด(Blue Mosque)

Mosque of Ahmed เมือง **Istanbul** 1609 - 16

Mosque of Ahmed เมือง Istanbul 1609 - 16

Mosque of Ahmed เมือง Istanbul 1609 - 16

ภายในมัสยิดสุลต่านอาห์เมด (Blue Mosque)

ภายในมัสยิดสุลต่านอาห์เมด(Blue Mosque)

พระราชวัง

- รูปแบบอาคารและโครงสร้างพระราชวังคล้ายสถาปัตยกรรมอิสลามทั่วไป ประกอบด้วย อาร์ชโค้ง แถวเสา หอคอย โคม และช่องเว้าที่ประตู พระราชวังแต่ละแห่งมีลักษณะแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ประกอบด้วยอาคารหลายหลังอย่างสลับซับซ้อน กันอาณาเขตด้วยกำแพงหนาทึบ อาคารแต่ละส่วนใช้ประโยชน์ต่างกัน เช่น ห้องพระโรงที่ให้ข้าราชการเข้าเฝ้า พลับพลาที่ประทับ ห้องพระคลัง ลานกลางแจ้ง มัสยิด ฮาเร็ม เป็นต้น บางแห่งมีสุสานอยู่ภายในด้วย แต่ส่วนใหญ่ไม่ว่าเป็นพระราชวังใดๆ จะแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็น 2 ส่วน คือ พื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนตัว

พระราชวังทอปกاپิ(Topkapi) อิสตันบูล ตุรกี

Harem (ที่อยู่ของสตรีและเด็ก) ในพระราชวังทอปกาปี

Harem

พระราชวัง
ทอปกากี

Harem พระราชวังทอปกายี

พระราชวังอัครา

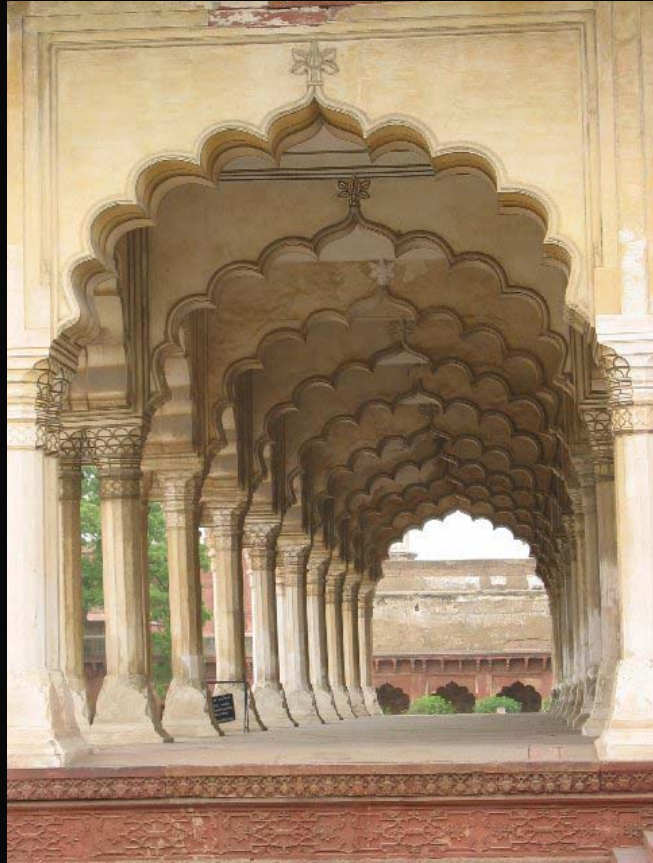
อินเดีย

ภายในอัครา อินเดีย

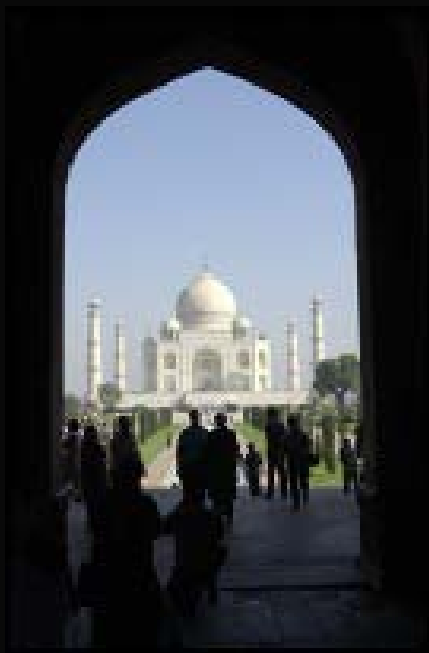

ห้องพระโรงอักราฟอร์ด (ด้านหน้า) อินเดีย 1634
(ยุคทองของอิสลาม อินเดีย)

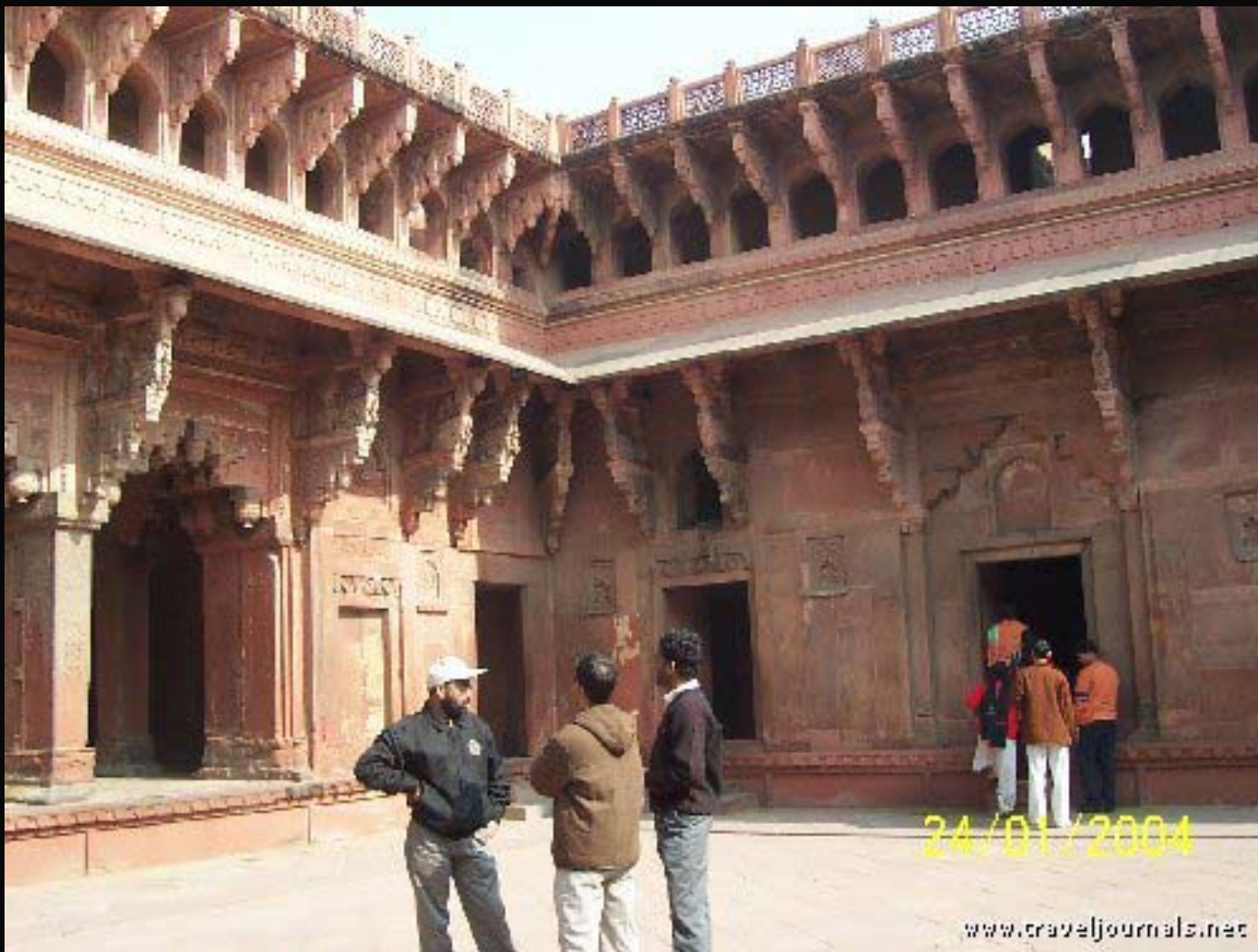
ท้องพระโรงอัคราฟอร์ด (ด้านเฉียง) อินเดีย 1634
(ยุคทองของอิสลาม อินเดีย)

ตาชมาฮัล (Taj Mahal)
มองจากอักราฟอ์รด์
เมืองอักรา อินเดีย 1634
(ยุคทองของอิสลาม อินเดีย)

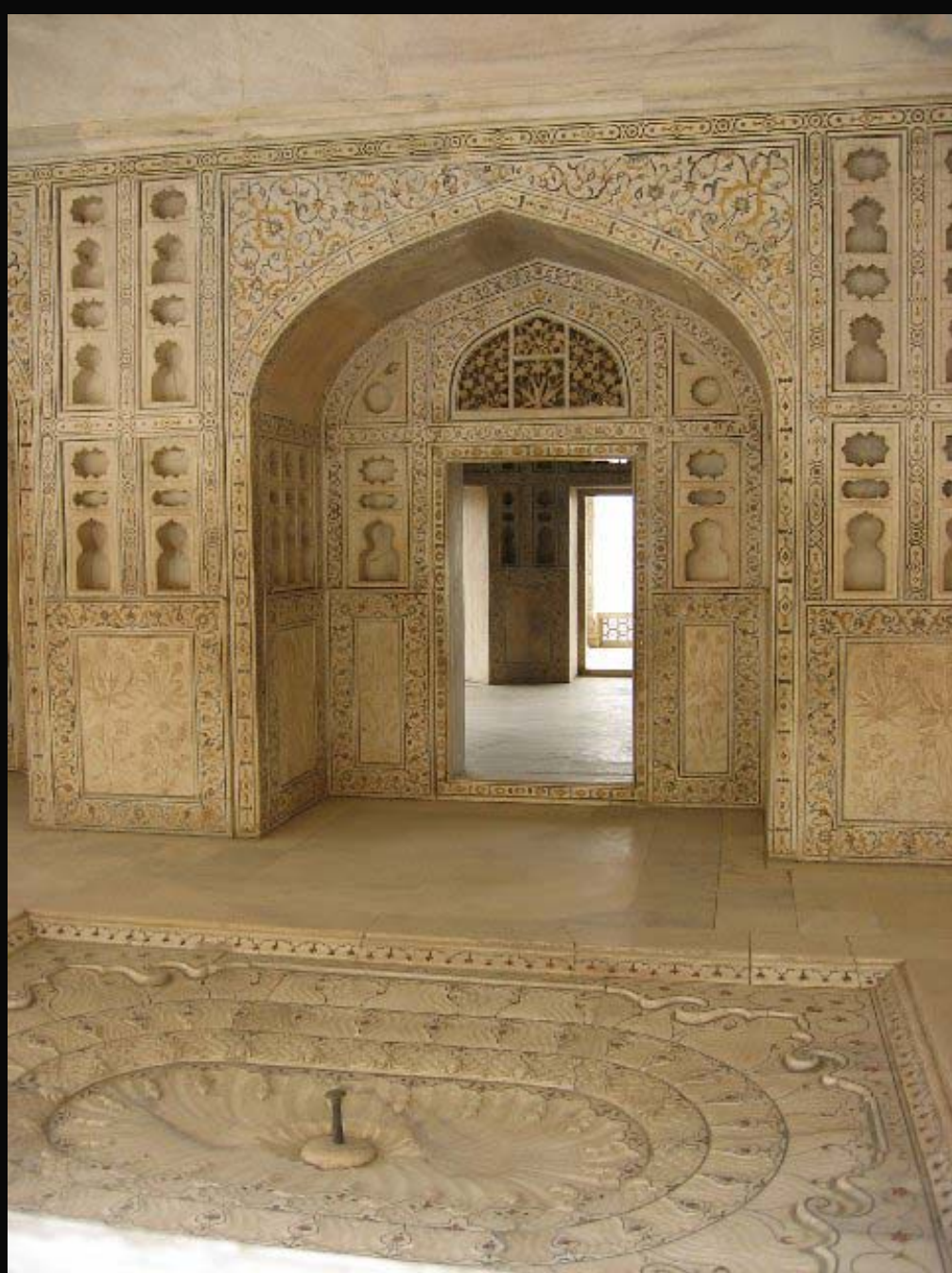
อาคารภายในพระราชวังอัครา สร้างด้วยหินทรายแดง ตกแต่งด้วยการสลัก

ห้องระบียงพระราชวังอัครา หินอ่อนและหินทรายแดงสลักลวดลาย

copyright 2001 philg@mit.edu

ภายใน
พระราชวังอัครา

พระราชวังฟาเตหปุรศิกรี (Fatehpura Sikri)

ฟาเทหปุระ คีจรี (Fatehpura sikri) 1570 — 80 สร้างด้วยหินทรายแดง

พระราชวังฟาเตหปุระ สีขรี (Fatehpura Sikri)

เสาหินทรายแดง แกะสลักลวดลาย พระราชวังฟาเตหปุระ-ศิขรี
(Fatehpura Sikri)

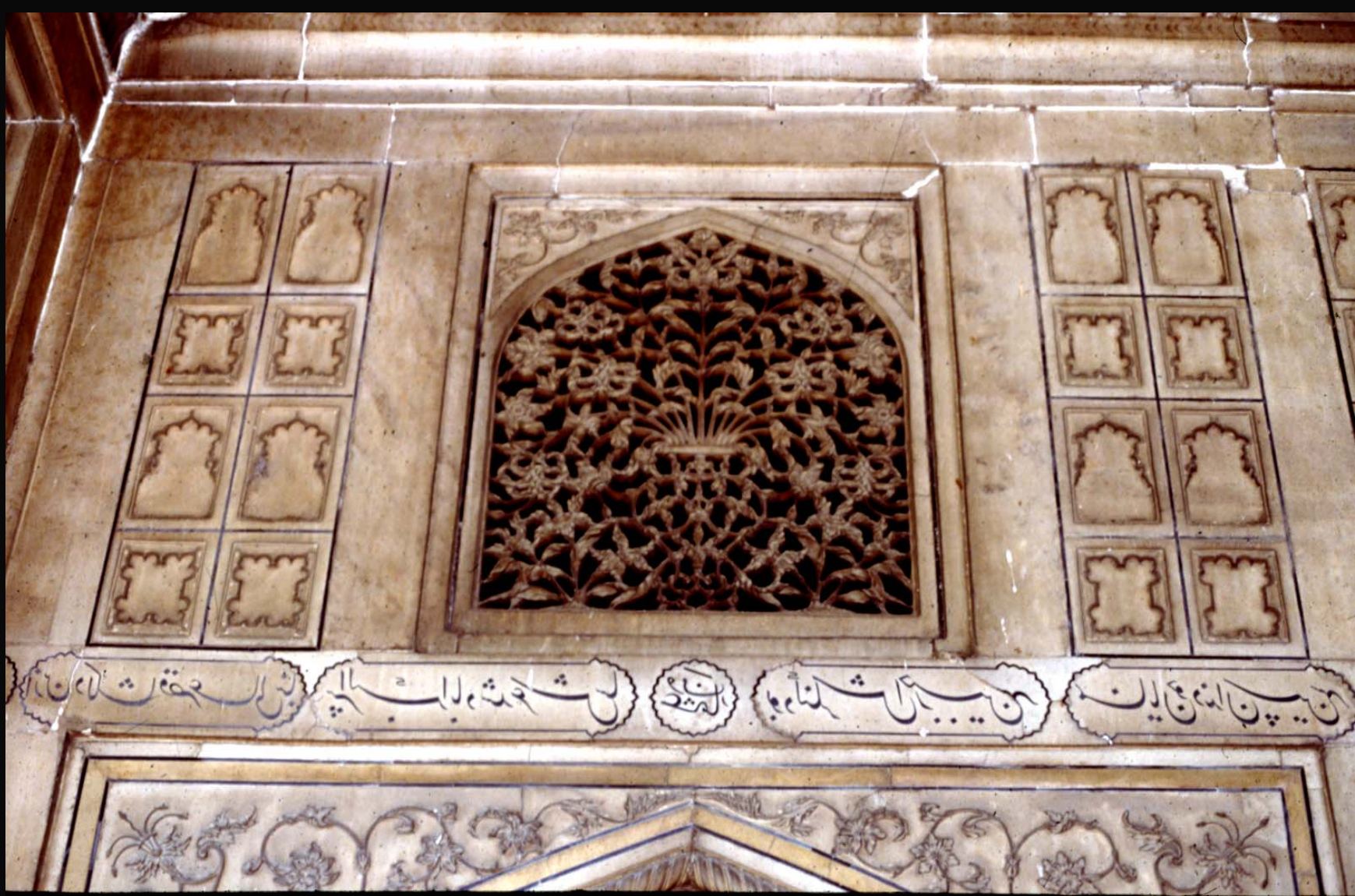

พระราชวังสายลม
หรือพระราชวังแอมเบอร์
ที่เมืองไชยปุระ

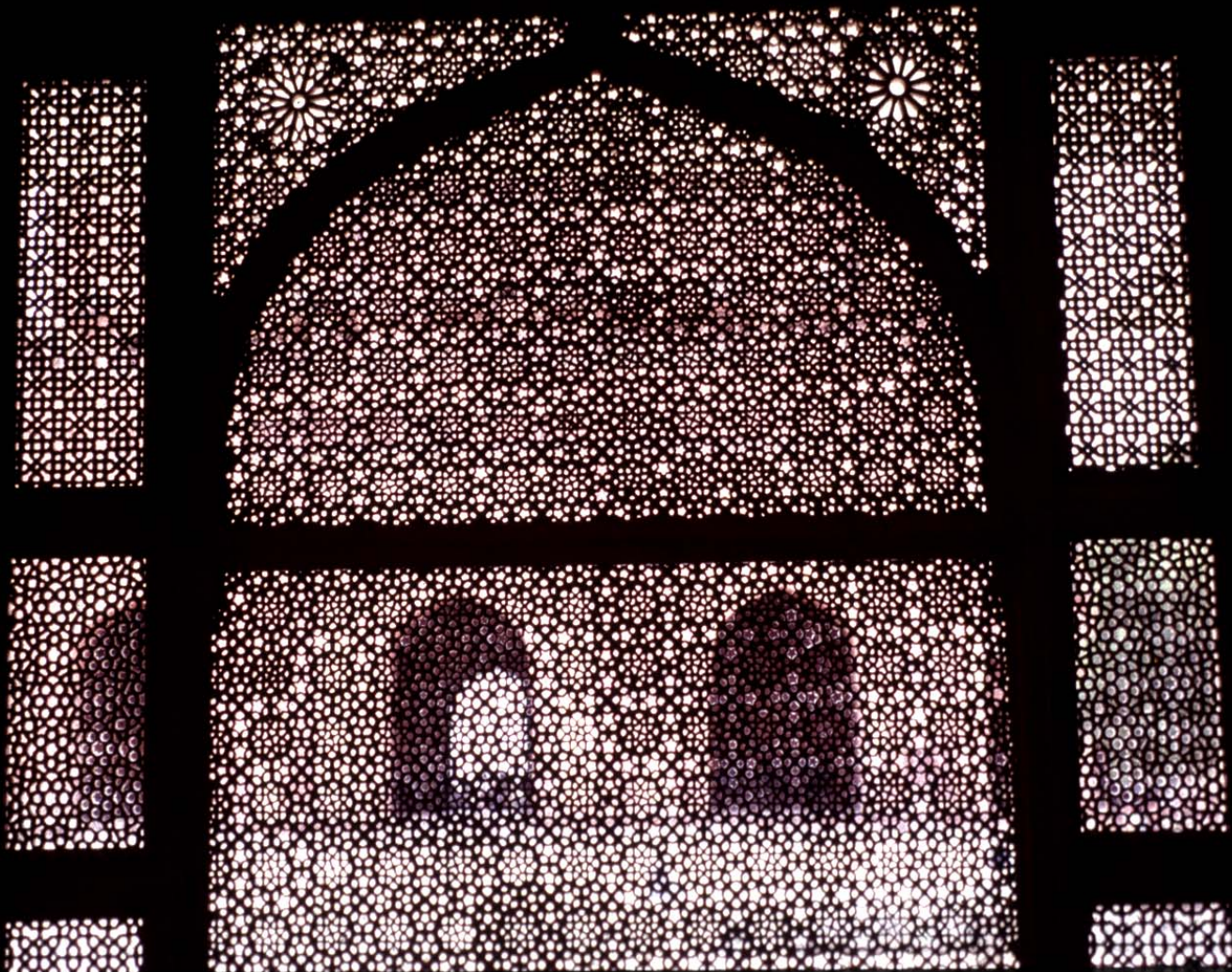

พระราชวังสายลม
หรือพระราชวังแอมเบอร์
ที่เมืองไชยปุระ
หินอ่อน สลักลวดลายและ
ฝังหินสีมีค่า

ประติมากรรมสลักหินอ่อน เพื่อตกแต่งสถาปัตยกรรม เมืองไชยปุระ อินเดีย

ประติมากรรมสลักหินอ่อน เพื่อตกแต่งสถาปัตยกรรม อินเดีย

ตราชมาฮัล (**Taj Mahal**)

copyright 2001 philg@mit.edu

ตาชมาฮัล (Taj Mahal) เมืองอัครา อินเดีย 1634 (ยุคทองของอิสลาม อินเดีย)
โดย ชาห์ จะฮาน เป็นผู้บัญชาให้สร้าง ใช้เป็นสถานที่ฝังศพพระนางมুমตาส

ประตูดชาฆมาฮัล (Taj Mahal) เมืองอักกรา อินเดีย 1634
หินอ่อน หินทรายแดงและตกแต่งด้วยการฝังด้วยหินมีค่า

สุเหร่าตาชมาฮัล (Taj Mahal) เมืองอัครา อินเดีย 1634

ประตูดชาฆมาฮัล (Taj Mahal)

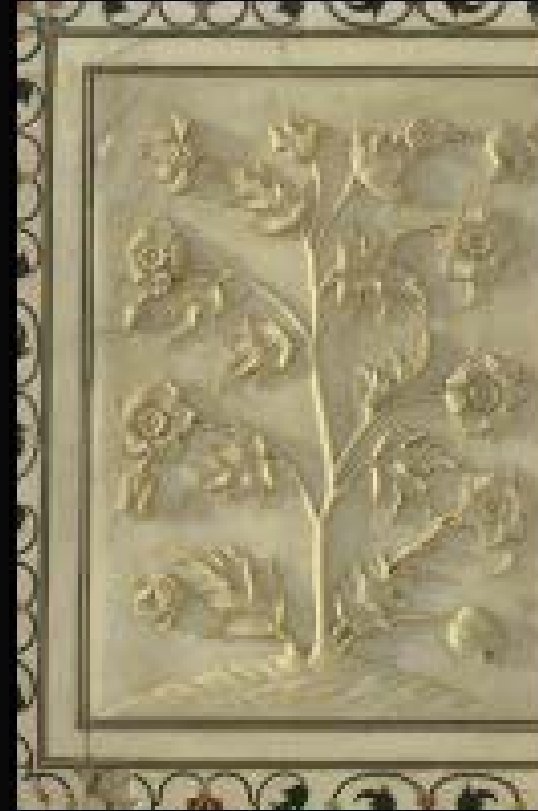
เมืองอักรา อินเดีย 1634

หอคอย(Minaret)
ตาชมาฮัล (Taj Mahal) เมืองอัครา
อินเดีย 1634

งานแกะสลักตกแต่งหินอ่อนและฝังหินสีมีค่า ที่ตราชมาฮัล
เมืองอัครา อินเดีย

ประติมากรรมสลักหินอ่อน เพื่อตกแต่งสถาปัตยกรรม อินเดีย (อัคราฟอร์ต)

หีบศพ

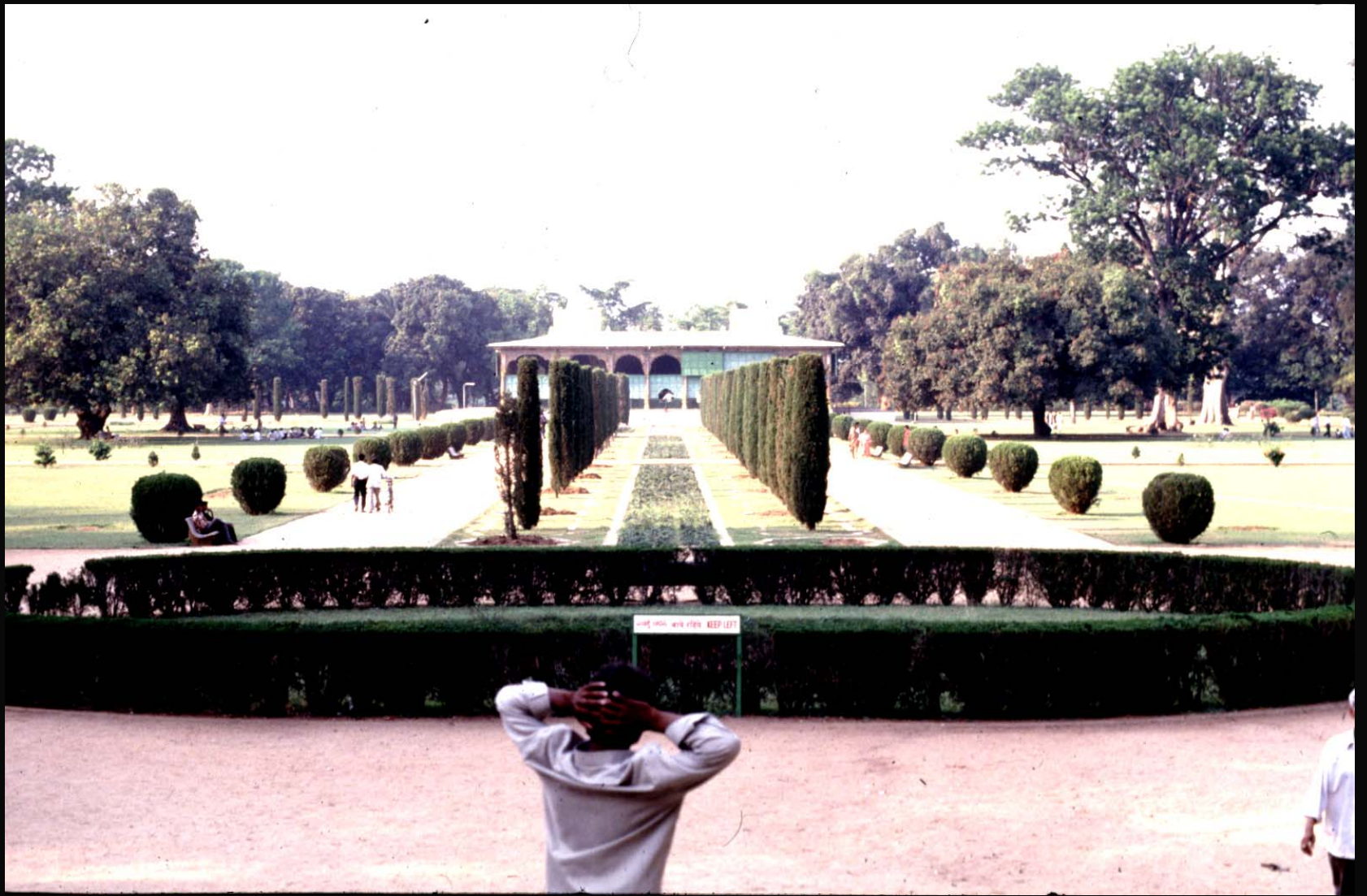

สวนมุสลิม

สวนมุสลิม อินเดีย
เป็นส่วนประกอบหลักสิ่งหนึ่งของพระราชวัง

สวนที่อินเดีย

สวนที่วังอัลฮัมบรา ที่เมืองกรานาดา สเปน

สวนมุสลิม สเปน

การใช้เสากับสถาปัตยกรรมรูปเกือกม้า ที่เมือง **Granada** สเปน

สถาปัตยกรรมรูปเกือกม้า
(Granada) สเปน

สถาปัตยกรรมรูปเกือกม้า ที่ **Granada** สเปน

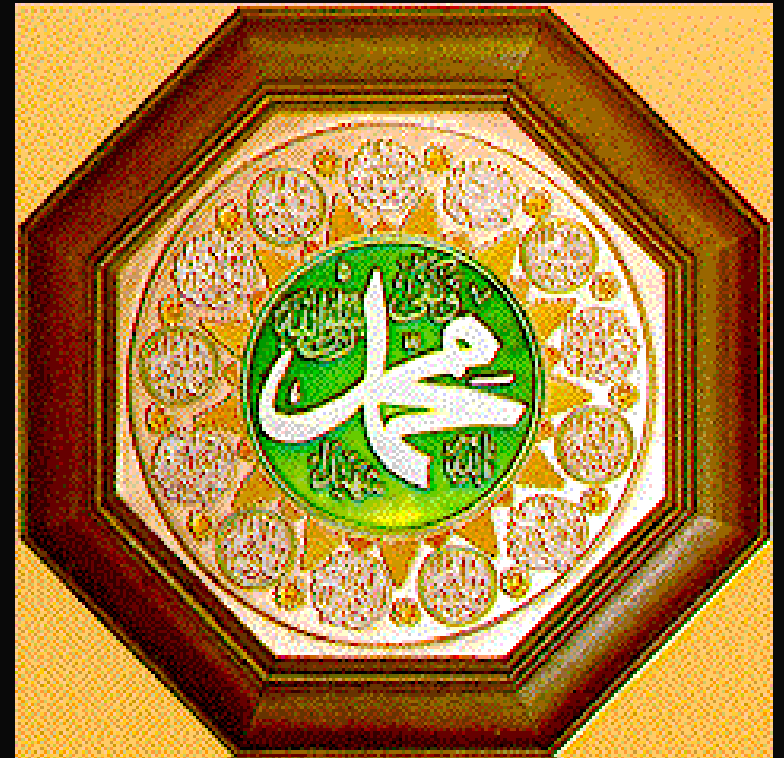
งานตกแต่งด้วยลวดลาย **Calligraphic**

Calligraphic ornament "Allah"

Muhammad

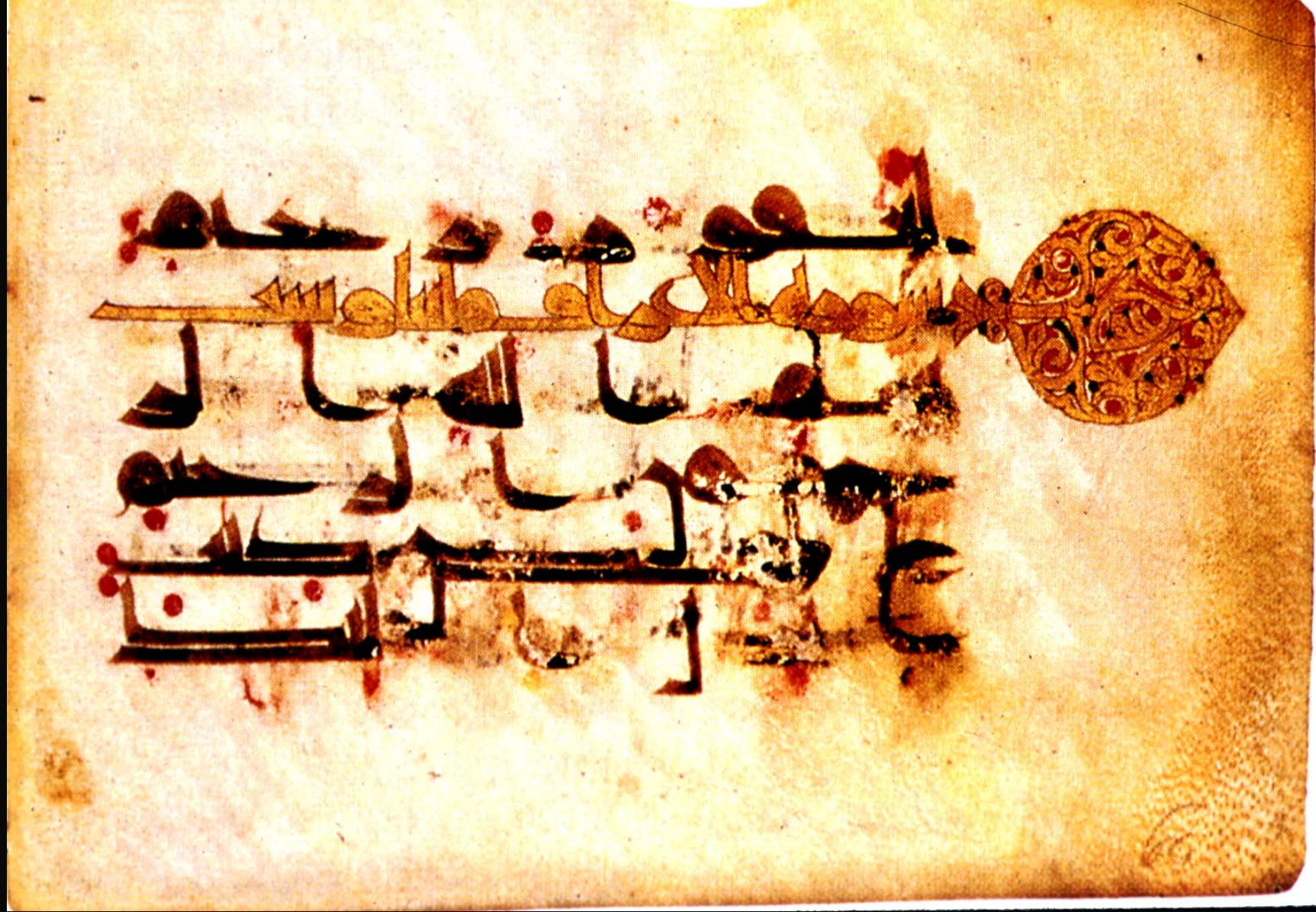

الحمد لله الذي جعل في كل شيء
دروساً لمن يتفكر في خلقه
وآياته وعلومه وحججه وبراهينه
وآثاره وبركاته وفضله وجلاله
ويعتبر به في كل شأن من شأنيه
ليكون صانعها قارناً بصنعته
مستوراً بجزاه عنده يعلم وعلمه
مستوراً بجزاه عنده يعلم وعلمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
أَنْزَلَ هَذِهِ السُّورَةَ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمَعْنَى
الَّذِي يُرِيدُ
بِالْحَقِّ الْمُبِينِ

จิตรกรรมตกแต่ง

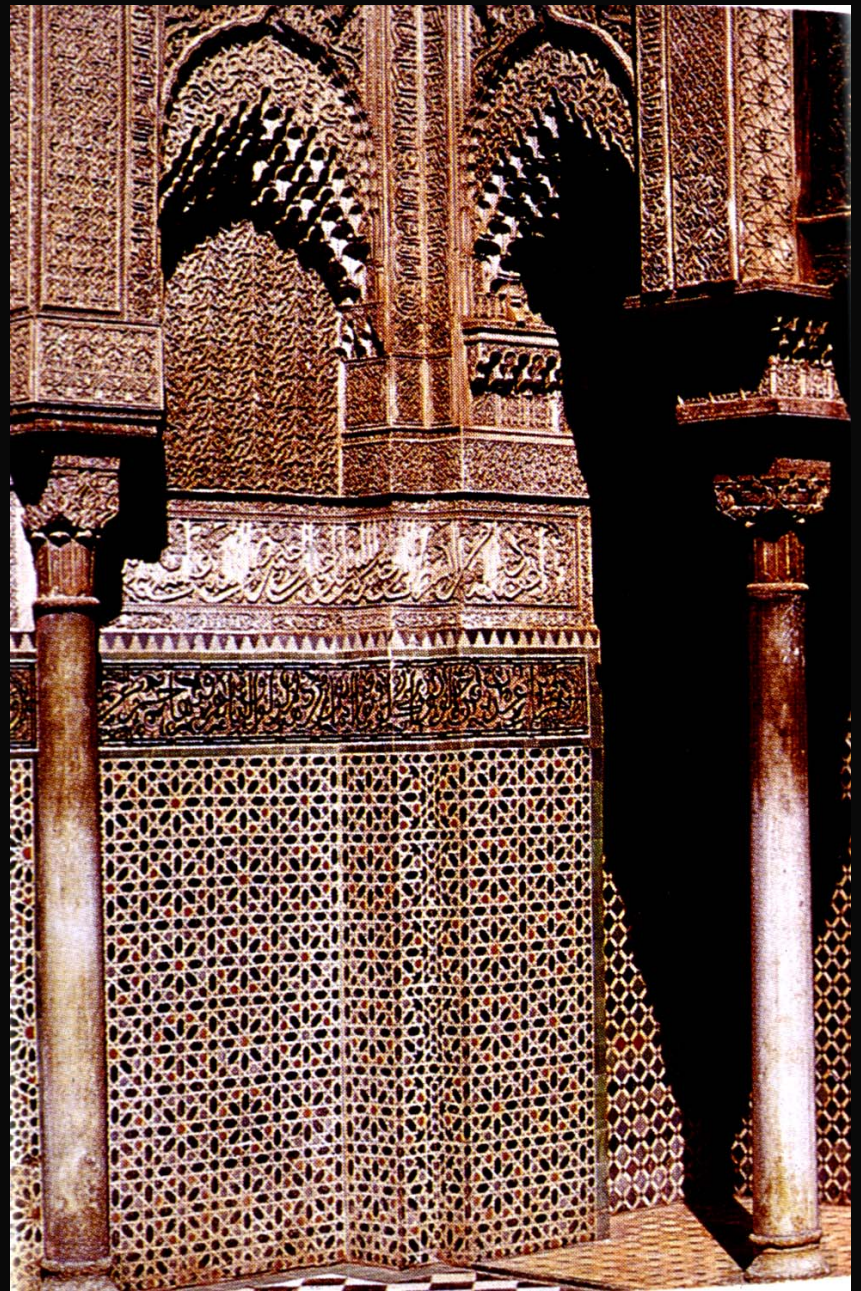

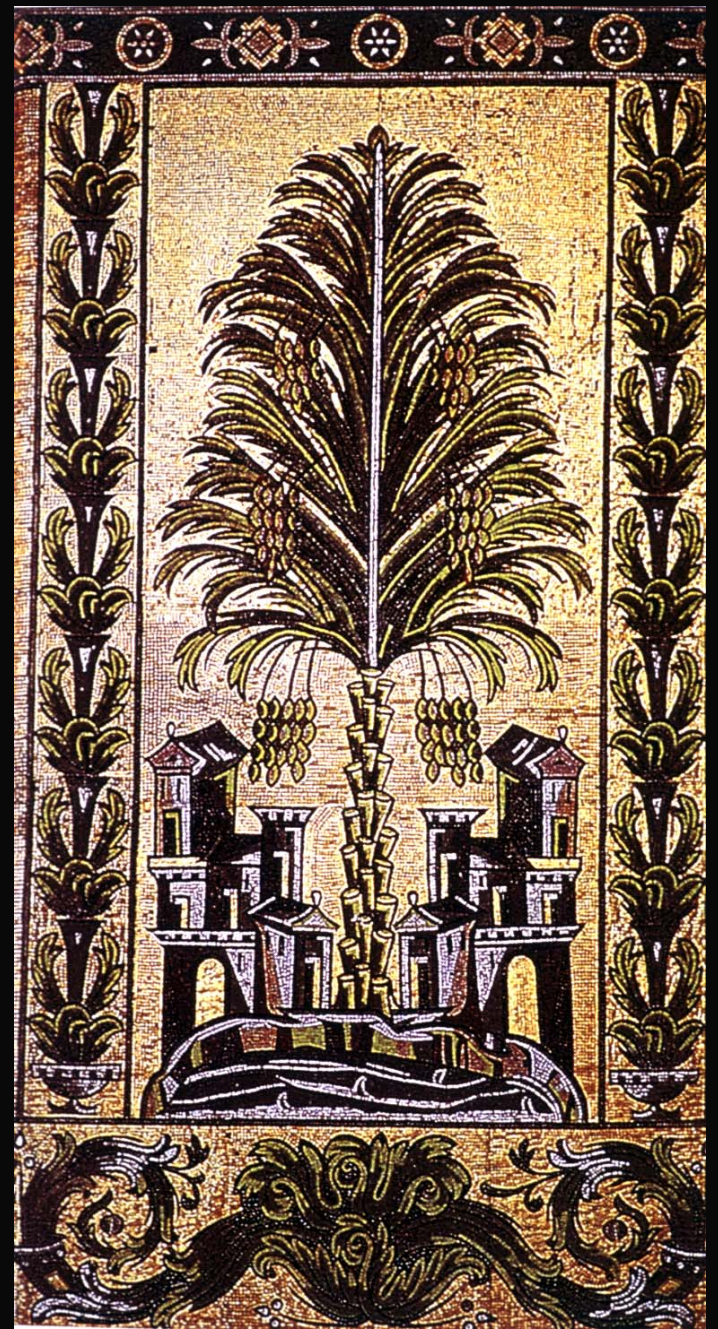
จิตรกรรมตกแต่ง

การประดับด้วยโมเซอิก

al – Attasin medersa , Fez.

โมรอกโก 1275 - 1325

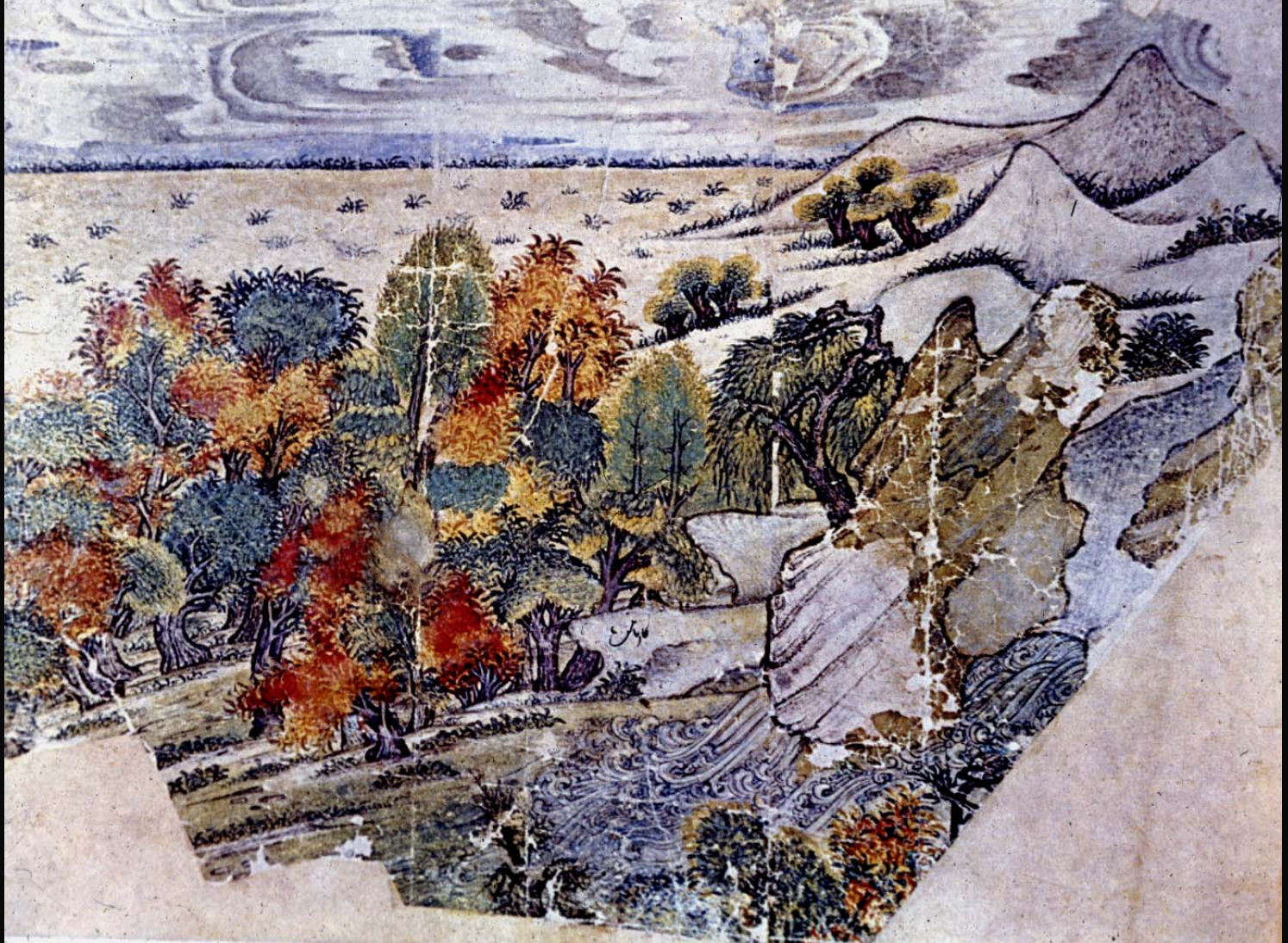
The Tree of Life จากดามัสกัส
ศตวรรษที่ 8 (Mosaic)

จิตรกรรมตกแต่ง
Great Mosque Cordoba
ศตวรรษที่ 10 (Mosaic)

จิตรกรรม

Summer Landscape จาก **Album of the Conqueror** อีสตันบูล ศตวรรษที่ 14
อิทธิพลจีน หลังการติดต่อสัมพันธ์กันหลังศว.ที่ 13

ประติมากรรม

Incense Burner จาก
Khurasan อิหร่าน ค.ศ.1181-82
สูง 33 ½ นิ้ว บรอนซ์

งานทอพรหม

พรม

วรรณกรรม

- **อาหรับราตรี หรือ พันหนึ่งทิวา (Arabian Nights)**
- **กลอน รุไบยัต (โดย โอมา คัยยัม)**
- **อาลีบาบา**
- **ซินแบด (Sinbad The Sailor)**

เป็นต้น

The End

สวนที่วังอัลฮัมบรา ที่
เมืองกรานาดา สเปน

การใช้พื้นที่ประกอบพิธี

